

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil stærkt opfordre Socialdemokratiet til at revidere sin holdning under indtryk af de fortræffelige svar, jeg nu vil sende til Folketingets Uddannelsesudvalg, og jeg vil også opfordre Socialdemokratiet til at ændre holdning i spørgsmålet om befording, idet jeg til min forbløffelse hørte, at Socialdemokratiet også går imod det. Jeg gør opmærksom på, at ændringen ikke koster en rød øre. Den er forhandlet til ende med skoleorganisationerne. Det drejer sig ganske enkelt om, at vi befri kommunerne for det bureaukrati, det er at administrere de private skolers kørselsordning. Det drejer sig ikke om, at vi forbedrer denne kørselsordning, og det drejer sig i hvert fald ikke om, at de private skoler får en bedre ordning end de offentlige skoler. De private skolers kørselsordning er langt dårligere end de offentlige skolers. Nu har de private skoler på min opfordring accepteret, at de selv administrerer pengene – ja, de har ikke bare accepteret det, de er selv blevet glade for det og har nu bedt om det. Hvorfor i alverden skulle vi dog ikke give dem pengene på den måde, de helst vil have dem?

De tilbyder selv at overtage administrationen. Hvorfor skulle vi ikke gøre det? Kommunerne er dødtrette af den administration; hvorfor i alverden vil Socialdemokratiet så ikke acceptere, at skolerne selv overtager deres kørselsordninger? Det forstår jeg ikke.

Formanden:

Fru Pernille Forchhammer for en kort bemærkning, og derefter nærmer vi os nok udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Pernille Forchhammer (S):

For at undervisningsministeren ikke behøver at gå ned og slå op i Folketings Tidende for at se, hvad jeg sagde i min ordførertale, vil jeg fortælle undervisningsministeren, at Socialdemokratiet sagde ja til den del af forslaget, der gik ud på at overflytte administrationen til staten, såfremt det foregik i samarbejde med de kommunale organisationer og de berørte organisationer i det hele taget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om søfolks skattefritagelse af krigsrisikotillæg.

Af Preben Møller Hansen (FK) m.fl.
(Fremsat 15/12 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Det beslutningsforslag, Fælles Kurs her har fremsat, drejer sig om skattefrihed for søfolks krigsrisikotillæg. Som det naturligtvis er Folketingets medlemmer bekendt, blev der den 17. december 1987 vedtaget en ændring af sømandsskatteoven, som netop giver skattefrihed for søfolks krigsrisikotillæg ved sejlads om bord på danske skibe i Den Persiske Golf.

Så vidt jeg husker – og jeg tror, det er ret sikkert – stemte partiet Fælles Kurs for denne lovgivning, men anførte under andenbehandlingen af lovforslaget bl.a., at man ønskede den geografiske afgrænsning i forslaget væk. Det vil altså sige, at der, uanset hvilket område der erklæres for krigszone, skal være skattefrihed for aftalte løntillæg i den anledning til søfolk om bord på danske skibe. Jeg går ud fra, at det er begrundelsen for, at Fælles Kurs har valgt at opretholde beslutningsforslaget, efter at lovforslaget blev vedtaget den 17. december sidste år.

Nu er det jo heldigvis sjældent, at et område erklæres for krigszone, og derfor er det regeringens opfattelse, at der ikke fremover vil være praktiske vanskeligheder forbundet med at give en lignende skattefrihed for krigsrisikotillæg for sejlads andre steder end i Den Persiske

[Skatteministeren]

Golf, men det er regeringens principielle holdning, at Folketinget i hvert enkelt tilfælde skal godkende, at sejlads i et bestemt krigszoneområde udløser skattefrihed for krigsrisikotillæg, og det er også regeringens opfattelse, at Folketinget skal godkende grænsen for størrelsen af det krigsrisikotillæg, som kan skattefritages.

På denne baggrund kan regeringen ikke støtte Fælles Kurs' forslag.

Erling Christensen (S):

Det beslutningsforslag, vi nu har til behandling, blev fremsat den 15. december 1987, to dage før vi den 17. december vedtog skattefrihed for krigsrisikotillæg gældende for et afgrænset område.

Jeg kunne have lyst til at sige i den forbindelse, at det så nok havde været praktisk, om dette forslag var blevet stillet som ændringsforslag til lovforslag nr. L 103, der som nævnt blev vedtaget den 17. december.

Nu skal vi altså igen diskutere dette emne – dog således, at Fælles Kurs mener, at tillægget skal være skattefrit, uanset hvad rederne og sømændenes organisationer aftaler med hensyn til krigszoner og størrelsen af krigsrisikotillæg.

Vi har tidligere fået oplyst, at alene det, vi kalder krigsrisikotillæg for sømænd, har skattefrihed. Ingen andre skatteydere har skattefrihed for ulempe- eller risikotillæg. Som jeg var inde på ved anden behandling af lovforslag nr. L 103, er sømændenes skattefritagelse vedrørende krigsrisikotillæg historisk betinget. Som princip plejer man fra alle sider i denne sal at give udtryk for, at man ikke blander sig i aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere. Forslaget fra Fælles Kurs viser en anden indstilling.

Jeg mener, at formanden for Sømændenes Forbund tidligere har tilsluttet sig det nævnte princip, og det har også andre fagforbund.

Jeg er bekendt med, at Tinget flere gange har fraveget dette princip. I denne sag vil jeg sige, at vi i Socialdemokratiet er tilfredse med, at vi tager beslutning ud fra de konkrete sager, der har foreligget for os, efter at de to parter på området har forhandlet deres aftale færdig, som det jo også skete forud for lovforslag nr. L 103.

Derfor kan Socialdemokratiet ikke støtte det foreliggende forslag.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er enig i de be-

tragtninger, skatteministeren fremkom med her for nogle få minutter siden, og kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget fra Fælles Kurs.

Bente Søltøft (SF):

Da vi i december 1987 behandlede spørgsmålet om skattefrihed for krigsrisikotillæg, stemte SF imod, og det gjorde vi, fordi vi mente – og det mener vi fortsat – at søfolks lønforhold er et overenskomstanliggende.

Ved behandlingen af lovforslag nr. L 103 dengang lagde Fælles Kurs megen vægt på, at sømænd i nogle tilfælde ikke har mulighed for på forhånd at vide, om der skal sejles til risikoområder, idet destinationerne ikke altid er kendte på forhånd.

Nu har industriministeren fremsat et forslag til ændring af sømandsloven, der sikrer søfolkene ret til at fratræde tjenesten og dermed også blive landsat, hvis de ikke på forhånd har været klar over, at der sejles ind i krigsområder eller risikofyldte områder. I dette lovforslag er Fælles Kurs' indvendinger imødekommet, således at ingen sømand uforvarende bringes i en faretruende eller livstruende situation.

Fælles Kurs' nye forslag om generel skattefrihed for krigsrisikotillæg aktualiserer altså det argument, vi også gjorde gældende i december måned, nemlig at man går efter den højeste løn. Danske sømænd skal altså sætte livet på spil for en økonomisk gevinst, der endda skal være skattefri. Har skatteyderne nogen interesse i det? Nej. Har det danske samfund nogen interesse i det? Ja, en økonomisk. Men SF vil altså ikke acceptere, at det offentlige ligefrem skal opmuntre sømænd til at sejle i krigszoner. Vi mener faktisk, at der skal være forbud mod danske skibes sejlads i Den Persiske Golf.

Med disse bemærkninger afviser SF forslaget.

Skrumsager Skau (V):

Som det allerede er anført, blev der den 17. december 1987 vedtaget en ændring af sømandsskatteloven, som giver skattefrihed for krigsrisikotillæg til søfolk, som sejler i Den Persiske Golf.

Det er noget specielt. Venstre var tilfreds med denne ændring og er ligesom skatteministeren imod at vedtage en generel skattefritagelse for krigsrisikotillæg.

Derfor kan Venstre heller ikke støtte beslutningsforslaget.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Vi er modstandere af Fælles Kurs' beslutningsforslag. Vi går ind for det, der blev institueret den 17. december 1987, nemlig at der ved fastsættelse af krigsrisikotillæg til søfolk, der sejler i bestemte områder, samtidig skal træffes beslutning om, hvorvidt det er fri for skat eller ej.

Derfor må vi afvise beslutningsforslaget.

Kirsten Madsen (FP):

Fremskridtspartiet har den indstilling, at søfolk generelt skal være skattefrie, så uanset om der er tale om krigsrisikotillæg, vil vi mene, at det er et skridt i den rigtige retning. Vi er derfor positive og vil stemme ja til dette beslutningsforslag.

Berlau (FK):

Det er tilsyneladende kun, når der er lig på bordet, at man har en vis interesse i at fløjte med, når pressen beskæftiger sig med politikernes elendigheder, og når pressen angriber politikerne for ikke at tage deres ansvar alvorligt.

Da Folketinget efter 8 års krig i Den Persiske Havbugt lod sig påvirke til at indføre skattefrihed i forbindelse med sejlads i Golfen, var det først efter, at der var kommet lig på bordet, ikke bare i overført betydning, men rent faktisk. Ministerens forslag, som blev en del af den ændring af sømandsskattebogen, der blev gennemført kort før jul, blev kritiseret af en række politikere for at være forsøgt gennemført som et aktstykke til finansloven. Derefter gjorde man det til en del af den øvrige ændring af sømandsskattebogen, og vi sagde dengang, at vi ikke var interesserede i, at reglerne skulle være begrænsede til Den Persiske Havbugt.

Det er Fælles Kurs' opfattelse – og jeg kan sige, at den stemmer overens med søfartsorganisationernes opfattelse – at et krigsrisikotillæg bør være skattefrit. Vi ser ikke nogen grund til, at det er finansministeren, der tjener på, at søfolk bringer deres liv i fare ved at sejle ind i krigsrisikoområder, men det er rent faktisk det, der i otte år har været tilfældet i Den Persiske Havbugt. Skatteministeren er den eneste, som har tjent penge på det. De søfarende har, når skatten er trukket af krigsrisikotillægget, ikke mange penge tilovers. Derfor er det urimeligt ikke at ville fritage tillægget for at være beskattet. Det er et dårligt argument, når man siger, at

vi kan tage emnet op fra sag til sag. Alene den aktuelle situation i Den Persiske Havbugt med 8 års ventetid viser jo, at man ikke tager sagerne op. I samtlige 8 år, krigen har været i Den Persiske Bugt, har de søfarendes organisationer fremsat deres ønske her på Christiansborg om at gøre det skattefrit, men det har man ikke villet gøre. Derfor er det altså først i det øjeblik, liget kom på bordet, man følte, at tiden var inde til at tage skeen i den anden hånd.

Krigszoner er jo noget, der opstår – ubehageligt nok – med mellemrum. Somme tider varer de kort tid, somme tider varer de lang tid. De fleste situationer – hvis man går 10–15 år tilbage – viser, at der har været tale om forholdsvis korte perioder. Og det er umuligt for Folketinget for korte perioder at tage stilling til den konkrete sag, førend krigszonen er blevet afviklet. Det er jo ikke nogen hemmelighed, at rederne, i den udstrækning de ser mulighed for det, opsiger krigsrisikoaftalen, når de mener, at forholdene er blevet forbedret. Krigszoner kan som sagt være af ganske kort varighed – 14 dage, 3 uger, en måned eller deromkring har der været eksempler på. Lad mig nævne Beirutshavn, som i en kort periode var under heftig beskydning; dér blev der indført en krigszone med det samme, men den blev også opsagt af rederne efter kort tid. Og inden for de frister, der gives, kan Folketinget altså ikke nå at komme til den erkendelse, at der skal gives skattefrihed på området. Lad mig sige det så mildt, jeg kan: Jeg tror ikke på, at politikerne efter en sådan episode ville finde på at tage sagen op og gøre det til et skattefrit område.

Vi mener altså, at det er nødvendigt – og jeg håber, at vi under udvalgsarbejdet kan overbevise Tinget om, at det er en rimelig og retfærdig betragtning – at søfolk, når de sejler ind i krigszoner, bliver gjort skattefrie, uanset hvor det måtte være. Det er jo ikke sådan, at rederne og de søfarende ligefrem har siddet og aftalt skjulte penge under bordet med hinanden; det har været en lang og sej kamp for de søfarende at få rederne til at indgå krigsrisikoaftaler, og jeg er overbevist om, at de også i de kommende år først indgås, i det øjeblik rederne ikke længere føler, at de er i stand til at undslå sig for en sådan aftale. Der er ingen, der skal få den opfattelse, at der er en love story mellem de søfarende og rederne, som gør, at man ligefrem vil aftale billige penge under bordet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Skatte- og Afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om udstationering af redningshelikopter på Bornholm.

Af Jørgen Tved (FK) m.fl.
(Fremsat 29/10 87).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Forsvarsministeren (Collet):

Spørgsmålet om redningshelikopternes stationering blev sidste år behandlet af Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd. Redningsrådet har i sin behandling bl.a. inddraget statistiske oplysninger om vejret og vindforholdene og om fiskeriaktivitetens udvikling. Endvidere har rådet taget hensyn til gældende internationale aftaler om ansvarsfordelingen for redningstjenesten i Østersøen, herunder i særlig grad den eksisterende aftale med den svenske luftredningstjeneste, der har påtaget sig at udføre redningstjeneste i store dele af Østersøen. Det er den almindelige opfattelse, og herunder redningsrådets, at denne aftale har fungeret upåklageligt, lige så længe den har eksisteret.

Det er værd at mærke sig, at redningsrådet anbefaler en løbende justering af stationeringen af redningshelikoptere i overensstemmelse med aktiviteterne. Specielt i relation til Bornholm anbefaler rådet, at der oprettes et helikopterberedskab inden for perioden fra december til marts-april under forudsætning af, at fiskeri-

aktiviteten følger det mønster, der har været gældende i de seneste år. På denne baggrund oprettedes fra den 9. januar i år igen et helikopterberedskab på Bornholm. Indledningsvis varetages beredskabet af en Lynxhelikopter fra Søværnets Flyvetjeneste.

Med baggrund i den betrængte personel- og materielsituation i Søværnets Flyvetjeneste og med henblik på at tilgodese helikopterberedskab såvel ved Grønland som på Bornholm har Forsvarsministeriet besluttet kortvarigt at chartré en ekstra civil helikopter til at varetage beredskabet på Bornholm. Herved frigøres Lynxhelikopteren, som snarest vil blive sendt til Grønland med henblik på at indgå i opgaveløsningen dér. Hensigten er, at en af flyvevåbnets S 61-helikoptere skal overtage beredskabet på Bornholm, så snart en hangar, der er under opførelse, er færdig. Dette forventes at ske omkring den 1. marts i år. Udstationeringen på Bornholm vil atter blive bragt til ophør, når såvel fiskeriaktiviteten som vejrforholdene er normale i området.

Regeringen kan ikke støtte en oprettelse af et helt permanent beredskab på Bornholm, men vil fortsat foranledige en redningshelikopter udstationeret på Bornholm i vintermånederne, forudsat at fiskeriaktiviteterne følger det mønster, der har været gældende i de seneste vintre.

Regeringen ser ingen fordel i, at redningseskadrillen overføres til civil administration.

Svend Andersen (S):

Forslagets formulering er Socialdemokratiet ikke enig i, men vi er enige i det grundsyn, at der skal udstationeres en helikopter på Bornholm. Det spørgsmål har vi jo gentagne gange rejst, både offentligt og over for ministeren, og det er jo et krav, der er blevet fulgt op af ikke mindst fiskerierhvervets parter, og de samlede lokale og offentlige myndigheder har rejst det samme krav.

Det var først efter, at der var sket alvorlige ulykker i Østersøen, man indså det rigtige i at få placeret en redningshelikopter på Bornholm, i første omgang i perioden fra januar til april, og det skete første gang i 1987.

Når man ser på antallet af de operationer og opgaver, som helikopteren har haft i denne periode, har det vist sig, at der har været et behov for etablering af et helikopterberedskab netop dér, hvor placeringen fandt sted. Vi er selvføl-